

Theo Jansen'in "Deniz Kıyısında Yürüyenler"i

12 bacaklı, 4,5 metre boyunda ve rüzgârla hareket eden şey nedir? "*Animaris rhinoceros transport*"! O, Hollanda'nın Delft kentinde yaşayan Theo Jansen adlı sanatçının ürettiği ilginç ve bir o kadar da

eğlenceli deniz kıyısı yaratıklarından yalnızca biri. *Animaris rhinoceros transport*, ilginç bir ad. Türkçe'ye, "taşıyıcı gergedan hayvanı" olarak çevrilebilir. Jansen, yarattığı öteki canlıları da sınıflandırarak onlara Latince adlar vermiş: *Animaris currens ventosa walking*, *Animaris geneticus ondula*, *Animaris percipiere* gibi...

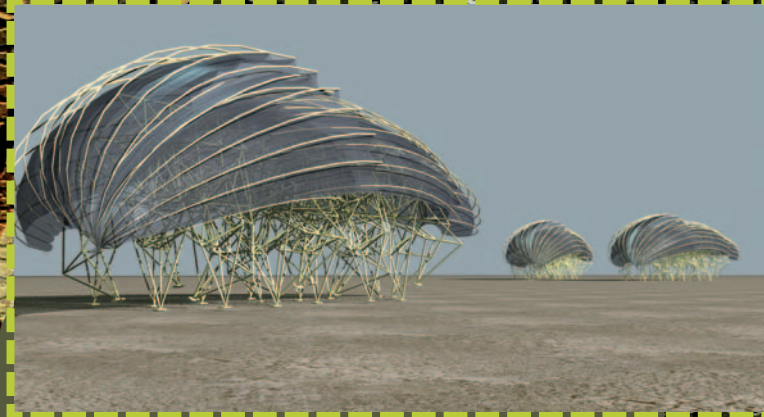
Jansen, son 15 yıldır, kendi yarattığı bir bilgisayar yazılımıyla, çok ayaklı “canlı” tasarımları üzerinde çalışıyor. Önce, tasarımlarını bilgisayar ortamında yarıştıranak, içlerinden en hızlı yürüyebilecekleri seçiyor. Daha sonra, ince plastik borular ve çeşitli malzemeler yardımıyla bunların modellerini yapıyor. Bunlar, gerçekten çok büyük modeller! Çoğunun yüksekliği üç metreyi buluyor. Hidrolik donanımları ya da yelken işlevi gören özel yapıları sayesinde kendi başlarına yürüyebiliyorlar. Jansen, modellerinden söz ederken onları “deniz kıyısında yürüyen canlılar” olarak adlandırıyor. Bu canlılar, zaman zaman Jansen’in Hollanda’da yaşadığı kentte, çevreden geçenlerin şaşkın bakışları altında deniz kıyısında dolaşıyorlar.

İnternet’te, <http://www.strandbeest.com/index.html> adresinde bu canlılardan bazılarını hareket halinde görebilirsiniz. Sayfanın ortasındaki “Film” başlığına tıkladığınızda, küçük bir pencere açılıyor. Burada, Jansen’in tasarlayıp ürettiği altı canlının video görüntüleri bulunuyor. “Photography” başlığına tıklayınca da, deniz kıyısında yürüyen canlıların fotoğraflarının bulunduğu bir pencere açılıyor.

Jansen, Hollanda’daki Delft Üniversitesi’nde biyoloji öğrenimi görmüş. Bu arada resim de yapıyormuş. Yedi yıl süren bilimsel çalışmalarının ardından, sanatı seçmiş ve bütün zamanını resim yapmaya ayırmış. Uzun yıllar resim yaptıktan sonra, çalışmalarına daha farklı bir yön vermeye karar vermiş. Aldığı bilim eğitimini sanatla birleştiren çalışmalara yönelmiş. 1980 yılında, bir uçan daire yapmış. Evet, gerçek bir uçan daire! Bir gün bu aracı, yaşadığı yer olan Delft kentinin üzerinde uçurduğunda, önce kimseler ne olduğunu anlamamış. Daha sonra bunun, Jansen’in insanları şaşırtmak için düzenlediği bir gösteri olduğu anlaşılmış elbette. O zamandan bu yana, Delft kentinde yaşayan insanlar onu bu tür ilginç projelerle görmeye alışmışlar. O da, insanları gülümsetecek projeleriyle her zaman yanlarında olmuş.

Jansen’in yaratıklarının en büyüğü, üstteki resimde görülen *Animaris rhinoceros transport*. Jansen, 2004 yılında Hollanda, Amsterdam’da yapılan bir festival sırasında onu bir gün boyunca serbest bırakmış! Yandaki sayfada görülen *Animaris percipiere*’yse, Jansen’in son tasarımı. Rüzgâr estiğinde *Animaris percipiere*’nin kanatları hareket etmeye başlıyor. Bu hareket, gazoz şişelerinden yapılmış hidrolik sistemi çalıştırıyor ve deniz kıyısı yarattığı yürümeye başlıyor.

Bu resimde, Jansen’in bilgisayar ortamında tasarladığı çok ayaklı canlılardan bazıları görülüyor. Bu dev deniz yaratıklarının, ince borulardan iskeletleri var. Kimi zaman malzeme olarak çelik de kullanıyor. Bu yaratıkların, hareket etmek için bir motora ya da elektriğe gereksinimleri yok. Rüzgâr arkalarına alıyor ve yelken işlevini gören kanatları ya da hidrolik donanımları yardımıyla rüzgâr gücüyle yol alıyorlar.

► Astı Zülat

Kaynaklar:
<http://www.strandbeest.com/index.html>
“Interview with Theo Jansen” <http://www.artificial.dk/articles/theojansen.htm>